

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 924

van **EMMILY TALPE**

datum: 26 juni 2023

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Bestrijding Aziatische hoornaar - Stand van zaken (2)

De minister van Omgeving heeft aangekondigd dat de bestrijding van de Aziatische hoornaar over een andere boeg wordt gegooid. Voortaan is het objectief niet meer om de invasieve exoot uit te roeien, maar wel om de overlast die hij veroorzaakt te beperken door een "gecoördineerde aanpak en een intensieve samenwerking". Het nieuwe actieplan focust op vijf zaken. Natuur en Bos blijft de Aziatische hoornaar bestrijden in de natuurgebieden. Daarnaast gaat het om opleidingen voor professionele verdelgers, het verspreiden van informatie over het steekgevaar van de Aziatische hoornaar en het bekender maken van het Vlaamse meldpunt Vespa Watch (www.vespawatch.be). Professionele bestrijders krijgen ook steun voor de aankoop van persoonlijke beschermingsmiddelen, zoals een beschermend pak.

De Aziatische hoornaar vormt echter ook een bedreiging voor onze honingbijen, waarvan de populatie zorgwekkend afneemt maar die wel meer dan ooit nodig blijven om onze gewassen te bestuiven. Het is dan ook vreemd dat dit aspect niet wordt opgenomen in het nieuwe actieplan. De minister van Omgeving beperkt zich door te verwijzen naar haar collega van Landbouw. Meer bepaald wijst ze erop dat de Aziatische hoornaar is opgenomen als te bestrijden soort in het Strategisch Plan Bijenteelt van Landbouw en Visserij en dat er vanuit Landbouw daarvoor ook middelen vrijgemaakt zullen worden.

1. Hoeveel financiële middelen worden uitgetrokken voor de bestrijding van de Aziatische hoornaar? Graag een gedetailleerd overzicht met de begrote bedragen voor elk van de vijf objectieven die in het plan worden opgenomen (bijdrage voor Natuurpunt, Vespa Watch, aankoop beschermingsmiddelen...)?
2.
 - a) Werd er overleg gepleegd met de vertegenwoordigers van de imkers en/of het Vlaams Bijeninstituut bij de finale besprekingen van het actieplan?
 - b) Zo ja, wanneer?
 - c) In welke mate werd er rekening gehouden met hun concrete vragen en verzuchtingen?
3. Welke precieze acties worden vanuit Landbouw uitgewerkt om de imkers te begeleiden in de bestrijding van de Aziatische hoornaar?
4. Welk budget zal er vanuit Landbouw worden vrijgemaakt voor de imkers om de bestrijding van de Aziatische hoornaar te financieren? Graag een opdeling van de budgetten per maatregel.

5. a) Wat kan het meldpunt Vespa Watch concreet betekenen voor burgers die zich daartoe wenden?
- b) Zullen imkers ook terechtkunnen bij het Vlaamse meldpunt Vespa Watch?
- c) Op welke manier kan dat meldpunt hen ondersteunen in de bestrijding van de hoornaar?
-

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Zuhair Demir (924), Jo Brouns (776)

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 924 van 26 juni 2023

van **EMMILY TALPE**

1. Voor de 5 punten die in de vraag worden aangehaald zijn in 2023 door het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)/Departement Omgeving de volgende budgetten begroot:
 - Verdelging op de eigen ANB-domeinen is begroot op € 100.000. Daarnaast voorziet het ANB in de werving van een verantwoordelijke voor de implementatie van de bestrijding van Aziatische hoornaar in Vlaanderen (ook buiten de eigen domeinen), gebudgetteerd op € 43.000.
 - Opleidingen, met als doelgroep professionele verdelgers, worden georganiseerd door Inverde. Ze worden bekostigd door de inschrijvingen van de opleiding. Er is ook een webinar in ontwikkeling omtrent de bestrijding van primaire nesten met als doelgroep de brandweerkorpsen, gebudgetteerd op € 7.000.
 - Communicatie omtrent het steekgevaar van Aziatische hoornaar gebeurt via de beschikbare kanalen, binnen de reguliere werkmiddelen.
 - Het uitbouwen van Vespawatch en communicatie hieromtrent valt binnen de samenwerkingsovereenkomst tussen het ANB en het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) betreffende ondersteuning in het kader van Aziatische hoornaar die bij het ANB gebudgetteerd is op € 50.000 en waarbij het INBO € 90.000 zal bijdragen.
 - De ondersteuning voor de aankoop van beschermingspakken is gebudgetteerd op € 125.000.

Binnen het Strategisch Plan Bijenteelt (SPB), dat onderdeel is van de sectorale maatregelen binnen pijler 1 van het Vlaams GLB-Strategisch Plan 2023-2027, is er jaarlijks € 422.967 voorzien voor projecten ter ondersteuning van de Vlaamse imkerij. Het strategisch plan bevat vijf maatregelen. De bestrijding van de Aziatische hoornaar valt onder het GLB-maatregeltype 'Bestrijding van vijanden en ziekten in de bijenteelt'.

2. a) Betreffende de beheerregeling zijn de afgelopen jaren verschillende overlegmomenten georganiseerd waarbij onder meer het VBI en de KonVIB aanwezig waren. Op 1 juni 2023 heeft er nog een overleg plaatsgevonden waarbij vertegenwoordigers van deze partijen eveneens aanwezig waren. Hier hebben het ANB en het Departement Landbouw en Visserij hun aanpak, zoals die wordt opgenomen in de beheerregeling, toegelicht.

b) Zie vraag 2a.

c) In het traject van de beheerregeling evenals in de verslagen van het VBI betreffende hun opdracht als coördinator van verdelging in 2021 en 2022 zijn opmerkingen van deze en andere partijen geëvalueerd in het kader van het uit te stippelen beleid. De tekst is een weerspiegeling van het door ANB uitgewerkte exotenbeleid, gestoeld op Europese en Vlaamse wetgeving, en realistische beheerdoelen onderbouwd door de wetenschappelijke literatuur. Daarnaast zijn zowel de wetgevende kaders rond exotenbeheer, verantwoordelijkheden, toegelaten producten en methodes mee in beschouwing genomen.
3. De acties binnen het beleidsdomein landbouw kaderen binnen het Strategisch Plan Bijenteelt (SPB) en zullen vanuit het budget voor dit SPB gefinancierd worden.

De administratie van minister Brouns plant binnenkort een projectoproep. Het is aan de imkerij om projectvoorstellen in te dienen die kaderen binnen de vijf maatregelen van het SPB. Acties om de imkerij te begeleiden in de bestrijding van de Aziatische hoornaar zullen kaderen binnen de maatregel 'Bestrijding van vijanden en ziekten in de bijenteelt, in het bijzonder de varroamijtplaag (*Varroa destructor*), de kleine kastkever (*Aethina tumida*) en de Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*).'

Het SPB biedt ook de mogelijkheid om in te zetten op projecten die focussen op omkadering met rechtstreekse impact op de bescherming van de bijenkasten en bijenstanden: monitoring, tracking onderzoek (zendertjes), fysieke kastbescherming, selectieve vangvallen, enz. Met betrekking tot bestrijding kan de populatiedynamica van de Aziatische hoornaar verder onderzocht worden. Kennis over de invloed van late voorjaarsvorst op het aantal koninginnen, over de invloed van de competitieve aanwezigheid van de Europese hoornaar in het foerageergebied, over de voorkeur van de Aziatische hoornaar voor stedelijke of plattelands bijenstanden is noodzakelijk voor een gericht populatiebeheer. Vanuit het SPB kan gewerkt worden aan de nodige kennisopbouw om een effectieve strategie voor de bestrijding van de Aziatische hoornaar te kunnen bepalen.

Daarnaast biedt de maatregel 'vorming' binnen pijler 2 van het Vlaams GLB-Strategisch Plan de mogelijkheid om de imkerij verder financieel te ondersteunen bij de organisatie van haar reguliere imkercursussen. De imkerij kan in deze reguliere cursussen desgewenst de nodige accenten leggen in functie van de actuele nood om de Aziatische hoornaar correct te kunnen monitoren. Vanuit de vorming zal de imkerij verder ondersteund worden om cursussen 'Bestrijding van de Aziatische hoornaar' te organiseren voor professionele bestrijders.

4. Voor het SPB is via het Vlaams GLB-Strategisch Plan jaarlijks een totaalbudget van € 422.967 ingepland. Dit budget bestaat voor 50% uit Europese financiering binnen pijler 1 van het Vlaamse GLB-Strategisch Plan, en voor 50% uit Vlaamse cofinanciering. De imkerij zal aansluitend bij een projectoproep vanuit dit Strategisch Plan projectvoorstellen kunnen indienen die passen binnen de 5 maatregelthema's die door de EU opgelegd zijn. Een van deze thema's betreft 'de bestrijding van ziekten in de bijenhouderij, in het bijzonder de varroamijtziekte (*Varroa destructor*), de Aziatische hoornaar (*Vespa velutina*), en de kleine kastkever (*Aethina tumida*)'. Voor een specifieke toewijzing van het budget moeten de projectvoorstellen vanuit de imkerij afgewacht worden. Deze voorstellen zullen beoordeeld worden door een jury, waarin ook externe bijenteeltexperts zitten.
5.
 - a) Vespawatch is het Vlaamse meldpunt en informatiecentrum betreffende Aziatische hoornaar. Burgers kunnen hier nesten melden om te verdelgen. Vespawatch is belangrijk voor de monitoring van Aziatische hoornaar en de opvolging van nesten en bestrijding ervan. Vespawatch houdt tevens een lijst bij van actieve, gecertificeerde verdelgers die hiervoor kunnen worden ingezet. Verder kan algemene info omtrent de hoornaar op deze website worden gevonden of wordt er doorverwezen naar andere bronnen die bepaalde specifieke info over de Aziatische hoornaar bevatten.
 - b) Imkers kunnen evenzeer melding van nesten maken via Vespawatch en info over verdelging verkrijgen. Voor meer specifieke ondersteuning gerelateerd aan de imkerij zelf verwijst ik naar het strategische plan bijenteelt.
 - c) Via Vespawatch kunnen zij een lijst van professionele, gecertificeerde verdelgers ontvangen die zij kunnen aanspreken om een nest te laten verdelgen of Vespawatch kan het gemelde nest doorverwijzen indien het in een regio hangt waar er een

specifieke regeling rond Aziatische hoornaar in voege is. Zo is er bijvoorbeeld in West- en Oost-Vlaanderen zo een regeling in voorbereiding.